

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 5 grudnia 2014 roku wnioskodawczyni M. K. wniosła o ustalenie, że w skład majątku wspólnego jej i uczestnika C. T. wchodzi: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu numer (...) znajdującego się w budynku położonym przy ulicy (...) w S., pralka automatyczna, szafa i meble kuchenne. Wniosła również o rozliczenie nakładów dokonanych z majątków osobistych na majątek wspólny. Odnośnie do sposobu podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni zażądała przyznania wszystkich składników tego majątku na rzecz uczestnika z zasądzeniem na jej rzecz spłaty.

W odpowiedzi na wniosek złożonej dnia 12 lutego 2015 roku pełnomocnik uczestnika wniósł o ustalenie, że dorobek stanowią: prawo do lokalu, pralka automatyczna, szafa, meble kuchenne, dwa zestawy sztucców, kuchenka mikrofalowa, garnki Zepter i odkurzac.

Uczestnik wniósł o przyznanie lokalu na jego rzecz bez spłat na rzecz wnioskodawczyni oraz o przyznanie na rzecz wnioskodawczyni pozostałych składników majątku wspólnego o łącznej wartości 15.050 zł z zasądzeniem na rzecz uczestnika spłaty w kwocie 7.525 zł. Zażądał także rozliczenia nakładów i wydatków dokonanych z jego majątku osobistego na majątek dorobkowy. Odnośnie do nakładu wskazał, że stanowi go cena nabycia lokalu w kwocie 160.000 zł pochodząca ze sprzedaży lokalu stanowiącego jego majątek osobisty, a znajdującego się przy ulicy (...) (kwota 115.000 zł) oraz z darowizny otrzymanej od rodziców, a przekazanej do majątku osobistego uczestnika (kwota 54.000 zł). Tym samym zaprzeczył, aby choć część ceny lokalu została pokryta ze środków stanowiących majątek wspólny lub osobisty wnioskodawczyni. Wydatki, które zgłosił do rozliczenia uczestnik to koszty utrzymania lokalu (opłaty czynszowe i opłaty na fundusz remontowy) za okres od daty 12 września 2014 roku. W toku postępowania uczestnik dwukrotnie (ostatni raz na rozprawie dnia 10 maja 2017 roku) rozszerzał wniosek o zwrot wspomnianych wydatków za dalsze okresy – do kwietnia 2017 roku włącznie.

Ponadto uczestnik wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pełnomocnik wnioskodawczyni konsekwentnie wnosił o oddalenie żądania rozliczenia kosztów utrzymania mieszkania.

W piśmie z dnia 12 marca 2015 roku oświadczył, że popiera wniosek z tą różnicą, iż pralka stanowi majątek osobisty wnioskodawczyni, zaś w skład dorobku wchodzi także środki zgromadzone na rachunkach otwartych funduszy emerytalnych, a nie stanowią dorobku garnki Zepter, kuchenka mikrofalowa i odkurzac. Ponadto wniósł także o oddalenie żądania rozliczenia ciężarów związanych z kosztami utrzymania lokalu (stanowisko to podtrzymał na rozprawie w dniu 10 maja 2017 roku), a na wypadek uwzględnienia tego żądania zażądał rozliczenia pożytków czerpanych przez uczestnika z tytułu korzystania z lokalu za okres od dnia 12 września 2014 roku.

Pełnomocnik uczestnika wnosił o oddalenie wniosku o rozliczenie pożytków czerpanych z tytułu korzystania z lokalu.

Na rozprawie w dniu 10 maja i 28 czerwca 2017 roku pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o przyznanie kosztów zastępstwa adwokackiego, oświadczając, że nie zostały one w żadnej części pokryte.

Pełnomocnik uczestnika, na wypadek zasądzenia spłaty na rzecz wnioskodawczyni, wniósł o odroczenie terminu spłaty do jednego roku od daty uprawomocnienia postanowienia, wnosząc jednocześnie o nieobciążanie uczestnika kosztami postępowania oraz ponownie zażądał zasądzenia kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego, od wnioskodawczyni.

Pełnomocnik wnioskodawczyni zaproponował odroczeniu terminu uiszczenia spłaty oraz wniósł o wzajemne zniesienie kosztów postępowania.

Postanowieniem z dnia 4 lipca 2017r. Sąd Rejonowy w Skierniewicach

ustalalił, że w skład majątku wspólnego C. T., syna P.

i J. oraz M. K., córki R. i K., wchodziły:

- a. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...), znajdującego się w budynku położonym w S. przy ulicy (...) oraz związany z tym prawem wkład budowlany, przy czym wartość tego lokalu ustala na kwotę 162.229 zł ,
- b. środki zgromadzone na rachunku w N. OFE prowadzonym na rzecz M. K. w kwocie 3.297,08 zł,
- c. środki zgromadzone na rachunku w N. OFE prowadzonym na rzecz C. T. w kwocie 6.859,94 zł.

Sąd I instancji dokonał podziału majątku wspólnego w ten sposób, że:

przyznał C. T., synowi P. i J., na jego wyłączność: spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego numer (...) znajdującego się w budynku położonym w S. przy ulicy (...) oraz związany z tym prawem wkład budowlany jak również środki zgromadzone na rachunku w N. OFE prowadzonym na rzecz C. T. w kwocie 6.859,94 zł

Natomiast M. K. Sąd I instancji przyznał środki zgromadzone na rachunku w N. OFE prowadzonym na rzecz M. K. w kwocie 3.297,08 zł

Sąd I instancji zasądził od C. T. na rzecz M. K. kwotę 35.714,87 zł tytułem dopłaty płatną w terminie 3 miesięcy od daty uprawomocnienia niniejszego postanowienia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia temu terminowi płatności.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył uczestnik w części zasądzającej od niego na rzecz M. K. ponad kwotę 9515,81zł tytułem dopłaty.

Skarżący zarzucił postanowieniu:

1.mający wpływ na treść zaskarżonego postanowienia błąd w ustaleniach faktycznych Sądu, przyjęty za podstawę rozstrzygnięcia polegający na ustaleniu, że kwota 15.000 zł, stanowiąca część ceny sprzedaży składnika osobistego uczestnika, wpłacona na rachunek wnioskodawczyni winna być traktowana, jako darowizna z majątku osobistego uczestnika na rzecz majątku dorobkowego, podczas gdy kwota ta, mając na uwadze cel, na który miała być i została ostatecznie przeznaczona, powinna być zakwalifikowana, jako nakład z majątku osobistego uczestnika na majątek dorobkowy;

2.mające wpływ na treść rozstrzygnięcia naruszenie prawa procesowego, a mianowicie art. 233 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i odmowę wiarygodności twierdzeniom uczestnika, co do motywów, dla których wnioskodawczyni nie zamieszkała w lokalu stanowiącym dorobek małżonków i uznanie, że uczestnik pozbawił wnioskodawczynię korzystania z lokalu, podczas gdy okoliczność, że wnioskodawczyni nie wprowadziła się do lokalu była wyłącznie jej decyzją, gdyż sama przyznała, że nie podejmowała starań ani nie występowała z zadaniem dopuszczenia jej do współposiadania;

3.naruszenie prawa materialnego, tj. art. 207 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że korzystanie z lokalu przez uczestnika stanowi pożytek, podczas gdy korzystanie przez uczestnika z tego składnika majątku wspólnego nie przysporzyło mu żadnych pożytków lub innych przychodów w rozumieniu tego przepisu;

4.naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 212 § 3 k.c. poprzez uznanie, że wobec uczestnika nie zachodzą przesłanki do odroczenia płatności dopłaty na rzecz wnioskodawczyni do roku od uprawomocnienia się orzeczenia i w konsekwencji ustalenie 3 – miesięcznego terminu dopłaty.

W konkluzji skarżący wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego postanowienia i orzeczenie, że uczestnik winien zapłacić na rzecz wnioskodawczyni kwotę 9515,81 zł tytułem dopłaty, płatną w terminie 1 roku od daty uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności;

2. zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 30 stycznia 2018r. pełnomocnik wnioskodawczyni wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest uzasadniona w zakresie żądania rozliczenia kwoty 15.000 zł, jako nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny.

Jak wynika z materiału dowodowego zebranego w sprawie, w dniu 28 września 2009 roku uczestnik sprzedał M. M. stanowiące jego majątek osobisty, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego za kwotę 115.000 zł, z czego kwota 15.000 zł została uiszczona przed zawarciem umowy sprzedaży, zaś pozostałą część ceny kupująca zobowiązała się zapłacić w terminie do 14 dni od daty umowy.

M. K. posiadała rachunek bankowy w (...) Banku (...), na którym w okresie od dnia 9 lutego 2009 roku do dnia 30 lipca 2011 roku, poza transakcjami naliczania odsetek i obciążaniem podatkiem od odsetek, odnotowano 4 wpłaty własne w kwotach 3.500 zł dnia 9 lutego 2009 roku, 3.000 zł w dniu 17 kwietnia 2009 roku, 10.000 zł w dniu 4 sierpnia 2009 roku i 15.000 zł dnia 21 sierpnia 2009 roku. W dniu 19 listopada 2009 roku dokonano wypłaty kwoty 31.760 zł, a w dniu 4 lipca 2011 roku kwoty 45 zł.

Kwota 15.000 zł, wpłacona 21 sierpnia 2009 roku, pochodziła z pierwszej wpłaty dokonanej przez M. M. z tytułu nabycia mieszkania stanowiącego własność uczestnika.

Zgodzić należy się ze skarżącym, że sam fakt przekazania kwoty 15.000 zł przez uczestnika na rachunek wnioskodawczyni nie oznaczał darowizny z majątku osobistego na majątek dorobkowy małżonków, bowiem celem uczestnika postępowania było przekazanie tych środków osobie trzeciej, czyli sprzedającej lokal przy ul. (...) – L. J.. Faktycznie te środki zostały, zatem przeznaczone na zakup lokalu mieszkalnego na O. i tak w istocie zostały spożytkowane. Skoro pieniądze wpłynęły na rachunek wnioskodawczyni w założeniu, że mają one być wydatkowane na zakup mieszkania, w istocie wnioskodawczyni nie otrzymała żadnego przysporzenia i w konsekwencji nie można traktować tej transakcji, jako darowizny z majątku osobistego uczestnika na rzecz majątku dorobkowego.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. art. 13 § 2 k.p.c. zmienił punkt 2 podpunkt c zaskarżonego postanowienia i obniżył kwotę dopłaty z kwoty 35.714, 84 zł do kwoty 28.278,76 zł. Kwota ta została ustalona w sposób następujący: 162.229 zł – obecna wartość lokalu mieszkalnego stanowiącego składnik majątku wspólnego uczestników, na zakup tego lokalu jedynie kwota 24.450 zł stanowiła środki pochodzące z majątków wspólnego. Środki te stanowiły, zatem 14,8 % wartości lokalu tj. kwota 24.000 zł: $2 = 12.000 \text{ zł}$.

Uczestnik powinien zapłacić na rzecz wnioskodawczyni kwotę 12.000 zł z tytułu spłaty kwoty stanowiącej udział wspólnych środków w cenie nabycia lokalu, kwotę 3.429,97 zł jako połowę wartości środków zgromadzonych w OFE i kwotę 18.699,06 zł jako równowartość pożytków związanych z korzystaniem z udziału wnioskodawczyni we wspólnym mieszkaniu. Suma tych kwot to kwota 34129,03 zł

Wnioskodawczyni powinna zapłacić na rzecz C. T.: kwotę 1.648,54 zł jako połowę wartości środków zgromadzonych w OFE i kwotę 4.151,99 zł jako połowę wydatków poniesionych na utrzymanie wspólnego lokalu w okresie po ustaniu małżeństwa. Suma tych kwot to 5.850,27 zł.

Różnica wyliczonych powyżej sum należnych obojgu byłym małżonkom wynosi (...)76 zł na korzyść M. K. i taką też kwotę winien uiścić na jej rzecz C. T. tytułem dopłaty.

W pozostałym zakresie apelacja uczestnika podlega oddaleniu jako bezzasadna

W szczególności, nie znajduje żadnego uzasadnienia zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art.212 § 3 k.c.

Zadnim Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie zachodzą żadne podstawy do odroczenia należnej wnioskodawczyni dopłaty na okres 1 roku od daty uprawomocnienia się postanowienia.

Orzeczenie Sądu I instancji zapadło w dniu 4 lipca 2017r., - a więc ponad 6 miesięcy przed datą orzekania przez Sąd Okręgowy w przedmiocie apelacji. S. miał zatem dużo czasu na zebranie środków niezbędnych na dokonanie dopłaty, tym bardziej, że jest to jedynie kwota 28.278,76 zł. Zdaniem Sądu Okręgowego, trzy miesięczny termin od daty uprawomocnienia się orzeczenia jest zupełnie wystarczający do tego, by uczestnik zebra środki finansowe niezbędne do dokonania dopłaty.

Nie znajduje także żadnego uzasadnienia zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k. i art. 207 k.c.

Wbrew zarzutom skarżącego podniesionym apelacji, Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego w zakresie oceny przyczyn dla, których wnioskodawczyni nie zamieszkała w lokalu mieszkalnym uczestnikó. Sąd I instancji wskazał przyczyny, dla których w tym zakresie odmówił wiary zeznaniom skarżącego, ocena ta jest spójna, logiczna i nie jest sprzeczna się z zasadami doświadczenia życiowego.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd I instancji zasadnie rozliczył korzyści, jakie uzyskał uczestnik z tytułu korzystania ze wspólnego mieszkania stron ponad swój udział.

W świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, uczestnik na długo przed ustaniem małżeństwa utrudniał wnioskodawczyni korzystanie z mieszkania stanowiącego składnik majątku wspólnego, choć miała ona prawo korzystać z niego na równych prawach z uczestnikiem. Natomiast z chwilą orzeczenia rozwodu, wymieniając zamki w drzwiach, całkowicie pozbawił M. K. możliwości korzystania z lokalu i obecnie to on wyłącznie nim dysponuje. Wnioskodawczyni jest w tej sytuacji zmuszona do wynajmowania mieszkania na własny koszt.

Zgodzić należy się z Sądem I instancji, że M. K., od której żąda się partycypowania w kosztach utrzymania lokalu, do którego nie ma dostępu, ma prawo do rekompensaty wynikającej z faktu, że skarżący ponad swój udział, to jest także w zakresie udziału byłej małżonki, korzysta tego lokalu. Pożytki związane z korzystaniem z lokalu odpowiadają swoją wartością kwocie czynszu najmu, który można byłoby uzyskać z tytułu jego wynajmu. Biegły oszacował wysokość możliwego do uzyskania czynszu za okres od dnia 12 września 2010 roku do dnia 30 czerwca 2016 roku, przy założeniu, że lokal był umeblowany, na kwotę 23.947 zł (23,02 zł za metr kwadratowy na miesiąc). Na rozprawie w dniu wyjaśnił również, że od czerwca 2016 roku do lutego 2017 roku stawki czynszu utrzymywały się na tym samym poziomie.

Sąd I instancji zasadnie uznał, że czynsz, jaki mógł być uzyskany w okresie od 12 września 2014 roku do dnia wydania orzeczenia w niniejszej sprawie wynosi 37.398,12 zł. Skoro zatem uczestnik korzystał z lokalu ponad swój udział, to jest w zakresie udziału wyrażającego się ułamkiem 1/2, winien zwrócić z tego tytułu na rzecz M. K. kwotę 18.699,06 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy w pozostałym zakresie oddalił apelację, jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawczyni z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono stosownie do § pkt 5 w zw. z 10 pkt 5 i 16 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.poz. 1714).